

ГІГІЄНІЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ В УКРАЇНІ

Н.М. Фундюр, О.М. Іфтода

Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»

E-mail: hygiene@bsmu.edu.ua

Забруднення біосфери внаслідок зростаючого антропогенного навантаження є однією з причин виснаження природних ресурсів, порушення функцій екосистем, зниження адаптаційних резервів людського організму, зростання екологічно обумовленої патології серед населення.

Тому, метою роботи було розкрити зміст основних аспектів охорони довкілля в Україні на основі аналізу літературних даних.

Екологічні та природоохоронні відносини в суспільстві регулюються Конституцією України, законами, кодексами та іншими нормативно-правовими актами. До основних природоохоронних заходів належать законодавчі, гігієнічні, технологічні, санітарно-технічні та планувальні.

Законодавчі заходи регулюють екологічну політику уряду, спрямовану на запобігання забруднення повітряного басейну, води та ґрунту шкідливими речовинами.

Суттю гігієнічних заходів є встановлення нормативів екологічної безпеки: нормуються гранично допустимі рівні викидів у повітря речовин із стаціонарних джерел, вміст шкідливих речовин у відпрацьованих газах.

Технологічні заходи мають на меті використання екологічно чистого виробництва: замкнутих технологічних циклів та безперервного виробництва (виключається викид газів в атмосферу); принципову зміну технології (безвідходне або маловідходне виробництво; комплексна механізація, автоматизація та герметизація виробничих процесів; заміна шкідливих речовин виробництва на нешкідливі або менш шкідливі). У якості прикладів можна

навести заміну нагрівання у полум'ї на електричне, твердого та рідинного палива – на газоподібне; використання біопалива та безпаливної енергетики: сонячної, вітрової тощо).

Санітарно-технічні заходи включають використання методів санітарного очищення населених місць, а саме – збір, тимчасове зберігання, вивезення, знешкодження та утилізацію твердих і рідких відходів.

До планувальних заходів належать озеленення міста, організація санітарно-захисних зон навколо забруднюючих підприємств; раціональне розташування житлової зони по відношенню до промислової з урахуванням напрямку панівного вітру та його швидкості, рельєфу місцевості та несприятливих метеорологічних ситуацій щодо розсіювання промислових викидів. Потрібно також враховувати фонові концентрації у повітрі шкідливих речовин, можливість температурної інверсії та утворення туманів.

Вирішення більшості сучасних екологічних проблем можливе лише спільними зусиллями різних країн. Міжнародне співробітництво України в сфері охорони НС визначає важливий напрямок зовнішньополітичного курсу. Наша Держава є членом провідних міжнародних організацій (ЮНЕП, ЮНЕСКО, ВООЗ тощо), бере активну участь у діяльності Комітету з екологічної політики Європейської Економічної Комісії. Як член ООН, Україна є суверенною стороною багатьох міжнародних природоохоронних угод з Угорщиною, Словаччиною, Польщею, Болгарією тощо (спільними зусиллями ведуться дослідження екосистем Карпат, Полісся, Чорного моря). Двостороннє співробітництво України в галузі охорони НС розвивається на основі угод із США, Канадою, Францією, Великобританією, Швецією, Німеччиною, Ізраїлем.

Таким чином, охорона довкілля в Україні забезпечується системою законодавчих, гігієнічних, технологічних, санітарно-технічних та планувальних заходів. Міжнародне співробітництво нашої держави у сфері охорони навколишнього середовища сприяє більш швидкому та ефективному вирішенню природоохоронних проблем.